

γείου καὶ τοῦ Εὐζείνου Ἀσιατικοῦς λιμένας. Τέσσαρα ἐπὶ ἑκατὸν πλοίων φορτωμένων διὰ τὰ ἀνωτέρω μέρη ἀπωλέσθησαν κατὰ τὸ 1874, ἐπὶ 31116 δὲ πλοίων ἀνθρακοφόρων 1181 μόνον διηυθύνοντο εἰς μέρη μεμακρυσμένα, πέντε δ' ἐπὶ τῶν ἐπτά ἀπωλεσθέντων ἀπωλέσθησαν ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τοῦ φορτίου. Ἐν συνόλῳ, 70 πυρκαϊαὶ συνέβησαν, ἐξ αὐτῶν δὲ 10 μόνον ἐπὶ πλοίων διευθυνομένων εἰς λιμένα Εὐρωπαϊκόν. Ἄν τις ἐπολογίσῃ ὅτι 10, 500, 000 τόνων τοῦλάχιστον γαιανθρώπων ἐστάλησαν εἰς Εὐρώπην καὶ 3,000, 000 εἰς τοὺς Ἀσιατικοῦς λιμένας, τὴν Ἀφρικὴν καὶ Ἀμερικὴν, θέλει ἐννοήσῃ ποίαν ἐπιρροὴν ἔχει ἡ διάρκεια τοῦ πλοῦ ἐπὶ τῆς αὐτομάτου ἀναφλέξεως, ὅπως δ' ἤδη ἐρρήθη, τὰ καλῆτερα ἀερισθέντα πλοῖα ἐγένοντο θῦμα τῶν δυστυχημάτων αὐτῶν.

Ἐν περιλήψει, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται κατὰ τοῦ ἀερισμοῦ τῶν ἀντλῶν τῶν πλοίων. Καταδεικνύει δ' ὡσαύτως ὅσους κινδύνους διατρέχει τὸ πλοῖον συνεπείᾳ μερικῶν ποιότητων ἀνθρώπων καὶ καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φορτώνωσιν ὑγρὸν πυριτώδη ἀνθρακὰ ἢ εἰς ψιλὰ πολὺ τεμάχια.

(La Nature).

(*)

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΝ ΑΝΑΣΤΗΜΑ.

Τίνες εἰσὶν οἱ ὑψηλότεροι κατὰ τὸ ἀνάστημα ἄνθρωποι; Ποῖοι δὲ οἱ μικροτάτου ἀναστήματος, οἱ νάνοι, ἐν ἄλλαις λέξεσι;

Κατὰ τὸν Βιλλερμὲ, ἀπὸ μέτρου 1 καὶ 162. 0[00 ἀρχόμενον τὸ ἀνθρώπινον ἀνάστημα καὶ μέχρις 1 καὶ 707. 0[00 φθάνον, δίδει μέσον ὅρον 1, 625, ἐνῶ ἐν τῷ καταλόγῳ τὸν ὅποιον ὁ Αὐστριακὸς ἀξιω-

ματικὸς Weisbach, ὁ περιγράφας τὸν διὰ τῆς Αὐστρ. φρεγάτας Νοβάρας περίπλουν τῆς γῆς, ἐδημοσίευσεν, ὁ ἀκριβὴς μέσος ὅρος δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1 μέτρον καὶ 610 χιλιοστά. Ἄν δέ τις λάβῃ ὡς βάσιν τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ τὰ γνωστὰ ἐναντία ἄκρα, 43 ἑκατοστὰ μέτρου ὅσον οἱ Βῦρκ καὶ Βύφων ἀναφέρουν ὅτι εἶχε νάνος τις καὶ 2 μέτρα καὶ 83. 0[0 ὅσον ἦτο ὑψηλὸς Φιλανδὸς, περὶ οὗ ἀναφέρει ὁ Ταπέ, ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἀνθρώπινου ἀναστήματος φθάνει εἰς 1. 630. Ἐὰν ἐπὶ τέλους στραφῶμεν πρὸς τὸ ἐν ἑκατομμύριον καὶ τέταρτον στρατιωτῶν Ἀμερικανῶν, Βορείων ἐννοεῖται, ἐφ' ὧν ὁ Γούλδ ἱδρυσε τὸ ἄπειρον αὐτοῦ φιλολογικὸν ἔργον, στρατιωτῶν ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν μικρότερος ἦτο 1. 016 μέτρου, ὁ δ' ὑψηλότερος 2. 903, ὁ μέσος οὗτος ὅρος μόλις ἀνέρχεται εἰς 1. 555. Τὰ ἄκρα ὅμως ταῦτα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐξερχόμενα τῆς τακτικῆς πορείας τῆς φύσεως, παθολογικὰ μᾶλλον ἀποτελέσματα, δὲν πρέπει δ' ἐπομένως νὰ ληρθῶσιν ὡς βάσις, προκειμένου περὶ σπούδαίου ὑπολογισμοῦ μέσου ὅρου.

Ἄς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοῦ μικροῦ ἀναστήματος ἄνθρώπους.

Οἱ Ἑσκιμῶι, ἐπὶ τῇ διαβεβαίώσει τοῦ Ἑρν Πάου, ὅτι οἱ μὲν ἄνδρες τῶν εἶναι 1. 299 τοῦ μέτρου ὑψηλοί, αἱ δὲ γυναῖκες τῶν 1. 271, ἐθεωρήθησαν ἀνέκαθεν ὡς οἱ βραχυσωμότεροι τῆς γῆς κάτοικοι. Οἱ δόκτορες Βελεβὼν καὶ Τερὼ θεωροῦσιν ἀνεπίδεκτον συζητήσεως, ὅτι οἱ Ἑσκιμῶι εἶναι τόσον μικροί, ὥστε μόλις μετροῦν 1. 50. Καὶ ὅμως, ὅσάκις ἠθέλησαν νὰ εὕρωσιν ἀποδείξεις, ἐπὶ ἀκριβῶν καταμετρήσεων βασιζόμενας, ἀποδείξεις δὲν εὗρον. Ἐκ τῶν γνωστῶν μολαταῦτα μέχρι σήμερον ἀριθμῶν, ἀποδεικνύεται ὅτι παρ' αὐτοῖς οἱ μικρότεροι ἄνδρες δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ἐν μέτρον καὶ 585. 0[00, ἐνῶ ὑπάρχουσι μεταξὺ αὐτῶν φυλαὶ ἀληθῶς ὑψηλοῦ ἀναστήματος, 1. 708.

Παρατηρητέον δ' ὅτι ἐνταῦθα τὸ ἀνάστημα αὐξάνει ὅσω προβαίνει ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ εἰς τὸ δυτικὸν μέρος, ἀπὸ τῆς δυτι-

κῆς ὁχθῆς τοῦ Πορθμοῦ Βαρὲν πρὸς τὴν νῆσον τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου, τὴν εἰς τὸν Βερίγγειον πορθμὸν κειμένην· τοῦτο δ' ὁφείλεται εἰς τὴν ἀνάμιξιν αὐτῶν μετὰ τῶν Ἰνδῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς.

Ἐντεῦθεν καταφαίνεται, ὅτι οἱ Ἑσκιμῶι δὲν ἀποδεικνύουσιν ἀκριβῆ τὴν ἀρχὴν τὴν πρεσβέουσαν, ὅτι τὰ ψυχρὰ κλίματα παράγουσι μικροῦ ἀναστήματος ἄνθρωποι. Μόνον διὰ τὴν βαρείαν καὶ εὐρείαν ἐνδυμασίαν των οἱ ὑπερβόρειοι οὗτοι λαοὶ ἐξεληφθησαν ὡς μικροῦ ἀναστήματος ἄνθρωποι.

Μικροῦ ἀναστήματος ἄνθρωποι εἶναι καὶ οἱ Λάπωνες, παρ' οἷς οἱ μὲν ἄνδρες εἰσὶν ὑψηλοὶ κατὰ μέσον ὄρον 1. 53", αἱ δὲ γυναῖκες 1. 42". Οἱ Πεσχεραῖοι ἀπεναντίας ἢ Φουηγοὶ (κάτοικοι τῆς Νήσου τοῦ Πυρὸς), οἵτινες κατὰ τὴν αὐτὴν περὶ ψυχρῶν κλιμάτων θεωρίαν ἐθεωροῦντο μέχρι τοῦδε ὡς μικροτάτου ἀναστήματος ἄνθρωποι, εἶναι ὑψηλότεροι τοῦ ἀνωτέρου παρὰ τοῖς Λάποσι μέσου ὄρου.

Ὡς μικροὶ ἄνθρωποι ἀναφέρονται καὶ οἱ ἐν τῇ Νοτίᾳ Ἀφρικῇ Βοσχιμάνοι, παρ' οἷς ὁ μέσος ὄρος ἀμφωτέρων τῶν φύλων εἶναι ἐλάττωον τοῦ 1. 400. Καὶ ἄλλαι δ' ἐκ τῶν μαύρων φυλῶν τῆς Ἀφρικῆς τοῖς διαφαινομένοις κατὰ τοῦτο τὴν τιμὴν : οἱ Ἀκῆς, τῶν ὁποίων καὶ αὐτῶν ὁ μέσος ὄρος δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1. 400, καὶ οἱ Ὀβόγγοι, ἐκ τῶν ὁπαίων ὁ Σιαλοῦ μετρήτας· εἰς γυναῖκας τὰς εὗρεν 1. 428, ἄνδρα δὲ τινα νεαρόν τὴν ἡλικίαν 1. 371. Ἐν τῇ Ὠκεανίᾳ τέλος πάντων ὑπάρχει φυλὴ μαύρων, καὶ αὕτῃ ἐπὶ σμικρότητι ἀναστήματος διακρινομένη : οἱ Νεγρίται, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὺς ἀπαντᾷ τις εἰς τὰς Φιλιππίνας νήσους, εἰς Ἀνδαμάνην καὶ εἰς τὴν Χερσόνησον Μαλάκκην. Ὅσον ὅμως μικροὶ καὶ ἂν ᾦναι, δὲν δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τοὺς Βοσχιμάνους, οἵτινες ὀριστικῶς δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς οἱ μικρότεροι κάτοικοι τῆς ὑδρογείου σφαίρας.

Ἦδη δὲ τίνες εἰσὶν οἱ ὑψηλότεροι ἄνθρωποι ; Οἱ Νορβηγοὶ ἐν Εὐρώπῃ, οἱ Κάρροι (ΟΜΗΡΟΣ ΦΥΛ. Δ')

ἐν τῇ Νοτίᾳ Ἀφρικῇ, Ἰνδοὶ τινες τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, οἱ κάτοικοι τῆς Πολυνησίας καὶ οἱ Παταγῶνες κατέχουν μεταξὺ ὅλων τὰ πρωτεῖα.

Ποικίλαι δ' ἐν τούτοις αἱ φυλαὶ αἱ κατοικοῦσαι τὴν Παταγωνίαν. Πρὸς βορρᾶν εὐρίσκονται οἱ Τεπουέλχοι, οἵτινες φαίνονται ἀνήκοντες τῇ Ἀραουκανῇ φυλῇ· οἱ Πουέλχοι ἀκολουθῶς, συνδεόμενοι μὲ τοὺς νοτίους Παταγῶνας, καὶ οἱ Οὐίλλίχοι, ὑψηλότεροι τῶν Ἀραουκανῶν, μεθ' ὧν ἡ κοινὴ ἰδέα τοὺς συνδέει μόλα ταῦτα. Πρὸς μεσημβρίαν ἀπαντᾷ τις πάλιν καὶ ἐκεῖ τοὺς Τεπουέλχους, ἰδίως δὲ μεταξὺ τοῦ Πορθμοῦ Μαγγελάνου καὶ τοῦ ποταμοῦ Σάντα Κρουζ. Ἐπὶ τέλους οἱ Πεσχεραῖοι ἐν τῇ Νήσῳ τοῦ Πυρὸς, καὶ οὗτοι ἐκ τῆς Ἀραουκανῆς φυλῆς καταγόμενοι.

Εἰσὶ δὲ ναμάδες ἅπασαι αἱ φυλαὶ αὗται, στίφη ἄγρια κατ' ἀλλήλων ἐνεργοῦντα ἐκδρομαί, ὡς ἐκ τούτου δ' ἀπαντᾷ τις πολλάκις εἰς χώραν τινα ἐξ αὐτῶν φυλὰς μὴ ἀνηκούσας αὐτῇ. Διακρίνονται δὲ μεταξὺ ὅλων οἱ Τεχουέλχοι, ἢ οἱ ἰθαγενεῖς τῶν Νοτίων χωρῶν. Περιττὸν νὰ ἐπαναλάβῃ τις ἐνταῦθα τὰς περὶ τοῦ γιγαντιαίου αὐτῶν ἀναστήματος μυθώδεις διηγήσεις τῶν πρώτων ναυσιπόρων, καὶ τοι ὁ *Martin de Moussy* ἀπήντησε γίγαντας ἀληθεῖς οὐχὶ μεταξὺ τῶν Τεχουέλχων, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν Οὐίλλίχων, ἐνίοτε μέχρι τοῦ πορθμοῦ ἐκτεινομένων. Τὰς διηγήσεις τῶν πρώτων θαλασσοπόρων ἐθεώρησεν ὑπερβολὰς καὶ δεινῶς ἐπολέμησεν ὁ *D' Orbigny*, πλὴν ἕτερος συγγραφεὺς, ὁ Ρόχας, διατείνεται ὅτι ὁ *D' Orbigny* μόνον τοὺς Παταγόνους τοῦ βορειοανατολικοῦ μέρους εἶδεν. Ἐξ ἑλῶν τῶν μέχρι σήμερον συλλεγέντων μέτρων δικαιούμεθα νὰ ἐξάξωμεν, ὅτι οἱ Τεχουέλχοι, ἀναμιχθέντες ἤδη μετὰ τῶν *Παραδέρος*, φυλῆς προϊστορικῆς, ἐφ' ἧς ὁ *Moréno* ἐνήργησε μελέτας φυσιολογικάς, ἀριθμοῦσι μεταξὺ τῶν προγόνων των φυλὴν μεγέθους θαυμασίου τῷ ὄντι. Ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἀναστήματος τῶν Παταγόνων, ὁ ὑπὸ ὀδοιπό-

ρων αξιοπίστων διδόμενος ἡμῖν, ἀνέρχεται εἰς 4. 781.

Ὑπολογίζων τις τὸν μέσον ὄρον τῶν μέτρων τῶν ὑπὸ τῶν θαλασσοπόρων ληφθέντων ἐπὶ τῶν κατοίκων διαφόρων τῆς Πολυνησίας ἀρχιπελάγων, φθάνει εἰς 4. 762 — ὀλίγον τι δηλαδὴ ἑλαττον τῶν Παταγόνων ἢ διαφορὰ ὅμως τοσοῦτον μικρὰ εἶναι, ὥστε πλησιάζει νὰ παραδεχθῇ τὴν θεωρίαν, κατὰ τὸν ὁποίαν οἱ Παταγόνες ἔρχονται ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους, καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Φρίτς Ρόη ἀναφερομένην παράδοσιν, καθ' ἣν οἱ Παταγόνες κατέρχονται ἐκ δυσμῶν. Ἐν περιλήψει δὲ, τὰ ὑψηλότερα ἀναστήματα τὰ περὶ τῶν λαῶν τούτων ὑπὸ τῶν ὁδοιπόρων ἀναφερόμενα — ὁδοιπόρων διὰ τοῦ διαβήτου καταμετρησάντων αὐτοὺς — εἶναι 2. 057 παρὰ τοῖς Παταγόσι, τὰ δὲ μικρότερα 4. 249 παρὰ τοῖς Βοσχιμάνοις ἀνδράσιν — ὁ δὲ μέσος ὄρος μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀριθμῶν 4. 638. Συμβαίνει πλὴν κατὰ τύχην νὰ βασίσῃ τις τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἐπὶ ἀτόμου ὑπὲρ μέτρον μεγάλου ἢ μικροῦ διὸ καλῆτερον εἶναι νὰ παραβάλλωμεν τοὺς γενικοὺς μέσους ὄρους. Ἀπὸ ἐνὸς μέτρου καὶ 78. 0[0 παρὰ τοῖς Παταγόσι, ἢ ἀπὸ ἐνὸς καὶ 853 χιλιοστῶν παρὰ τοῖς Σαμοένοις, κατὰ τὸν Λαπεροῦζ, ὁ μέσος ὄρος οὗτος καταβαίνει εἰς 4. 354 παρὰ τοῖς Βοσχιμάνοις· ἐντεῦθεν λοιπὸν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὡς μέσον ὄρον διὰ τοὺς Παταγόνας 4. 566, διὰ δὲ τοῖς Σαμοένους 4. 602. Ὡστε περίξ τοῦ 4. 600 καὶ κάτι ἑλαττον φθάνει ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἀνθρωπίνου ἐν γένει ἀναστήματος.

Καὶ ὅμως ὁ μέσος ὄρος οὗτος πρέπει κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν νὰ τεθῇ ὑψηλότερον κατὰ τι, διότι ἐπὶ 130 κλάσεων, τὰς ὁποίας ἐκ τύχης συνελέξαμεν, ὅλων ἐκ τῶν φυλῶν ἀρρένων ἀποτελουμένων, πλεόν τοῦ ἡμίσεος (76) εὗρέθησαν ὑψηλότεραι τοῦ 4. 650. Καὶ τοὶ λοιπὸν παραδεχόμενοι, ὅτι ὁ μεταξὺ τῶν δύο ἄκρων μέσος ὄρος τοῦ ἀνθρωπίνου ἀναστήματος — ἄκρων καὶ ὑπὸ τῶν ἀτόμων καὶ ὑπὸ τοῦ μέσου ὄρου τῶν φυλῶν παριστανομένων — εἶναι 4. 600· ἂν

μὴ καὶ κάτι ὀλιγώτερον, προτείνομεν οὐχ ἥττον νὰ παραδεχθῶμεν τὸν ἀριθμὸν 4 650 ὡς τὸ κέντρον, ἀφ' οὗ πρέπει νὰ μακρύνωνται αἱ τὸ ἀνθρώπινον ἀνάστημα ἀφορῶσαι κατατάξεις.

(*Revue d' Anthropologie*)

*

BETTGER Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΤΩΝ ΔΡΕΣΔΙΚΩΝ ΣΙΝΟΚΕΡΑΜΩΝ

(*κοινῶς γαρφουρίων*).

(*Συνέχεια καὶ τέλος*).

Μυστικὸν, ὕπερ ὠρκίσθησαν νὰ φυλάξωσι πέντε ἄνθρωποι, ἐν οἷς καὶ μία γυνή, ἐντὸς, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ὀλίγων ὥρων ἐγένετο τὸ ἀντικείμενον τῆς συνομιλίας τῶν κατοίκων τῆς πόλεως· διεθρυλήθη δὲ ὑποκώφως ἀνὰ πᾶσαν τὴν πόλιν τοῦ Βερολίνου καὶ ταχέως ἐφθασεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως. Καὶ ὁ Βέττγκερ ἐπίσης δι' ὑπαινιγμῶν εἰδοποιήθη περὶ τῶν περιστοιχοῦντων τὴν πρὸς τὴν ἀγαπητὴν αὐτῷ ἐπιστήμην ἀφοσίωσιν αὐτοῦ κινδύνων καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀφοῦ ἐπέδειξε τῷ προϊσταμένῳ του τὰς γνώσεις αὐτοῦ, πάλιν ἀπέδρα. Μετὰ πολλῆς δυσχερείας ἀφίκετο εἰς τὴν ἐν τῇ Σαξωνικῇ χώρᾳ Οὐίτεμβέργην (*), ὅπου ἀμέσως ἠσχολήθη, ἵνα καταγραφῇ ὡς φοιτητῆς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀλλ' ὁ τόπος εἰς ὃν κατέρυγεν εἶχεν ἀνακαλυφθῇ. Πρὶν δὲ ἢ αἱ συνοδεύουσαι τὴν ἐν τῷ Μητρώῳ ἐγγρα-

(*) Οὐίτεμβέργη (*Wittemberga* ἢ *Leucorea* Λατινιστί) πόλις ὀχυρὰ τῆς πρωσσικῆς Σάξης, πρωτεύουσα ὁμωνύμου περιφερείας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐλβα, ἢ Ἀλβίος, με κατ. 8000, ἔχουσα ἄλλοτε περιώνυμον πρὸς τὴν σπουδὴν τῆς Θεολογίας κυρίως Πανεπιστήμιον, ἐνωθὲν σήμερον μετὰ τοῦ τῆς Χάλλης. Ἐκυριεύθη δὲ ὑπὸ τῶν Πρώσων τῷ 1756 καὶ 1760. Σ. Μ.